

หลักสูตรฝึกอบรม โครงการอบรมให้ความรู้เรื่องการปลูกผักไฮโดรโปนิิกส์ (กลุ่มที่ 1)

จำนวน 3 ชั่วโมง

ความเป็นมา

ปัจจุบันกระแสการดูแลสุขภาพด้วยการบริโภคอาหารที่ปลอดภัยกำลังได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย การปลูกผักไร้ดินหรือ “ไฮโดรโปนิิกส์” (Hydroponics) จึงเป็นนวัตกรรมทางการเกษตรที่ได้รับความนิยมสูง เนื่องจากเป็นวิธีการปลูกที่ใช้พื้นที่น้อย ไม่ต้องใช้ดิน ทำให้ลดปัญหาศัตรูพืชในดิน ประหยัดน้ำ และสามารถจัดการเรื่องสารอาหารของพืชได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนสามารถทำได้ในบริเวณบ้านเพื่อบริโภคในครัวเรือน หรือนำไปต่อยอดเชิงพาณิชย์เพื่อสร้างรายได้เสริมให้แก่ครอบครัว

สภ.ระดับอำเภอทรายทองวัฒนา ในฐานะหน่วยงานที่มีภารกิจส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาอาชีพ จึงได้จัดทำ “โครงการอบรมให้ความรู้เรื่องการปลูกผักไฮโดรโปนิิกส์” ขึ้น เพื่อให้ประชาชน ได้รับความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ตรง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง และสร้างรายได้ให้กับตนเองและชุมชนต่อไป

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอทรายทองวัฒนา เป็นสถานศึกษาหนึ่งที่มีบทบาท สำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายจุดเน้นการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ให้กับกลุ่ม เป้าหมายตามบริบทของชุมชนและพื้นที่ เพื่อให้ประชาชน ได้รับความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ตรง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสร้างรายได้ให้กับตนเอง รวมถึงนำไปปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่รวมถึงรายได้ของประชาชน ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งต่อไป

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและเทคนิคการปลูกผักไฮโดรโปนิิกส์
2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรมฝึกทักษะการปฏิบัติจริง ตั้งแต่การเพาะเมล็ด การดูแล ระบบน้ำ สารอาหาร ไปจนถึงการเก็บเกี่ยว
3. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนนำความรู้ไปต่อยอดในการปลูกผักไว้บริโภคเองเพื่อลดรายจ่าย หรือสร้างอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้

เป้าหมาย

ประชาชนตำบลทุ่งทราย หมู่ 15 จำนวน 6 คน

ระยะเวลา

วันที่ 10 สิงหาคม 2569

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1	ความรู้เบื้องต้นและการเตรียมความพร้อมในการปลูกผักไฮโดรโปนิิกส์	1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการปลูกผักไฮโดรโปนิิกส์และรูปแบบระบบต่างๆ 2. เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ และการเตรียมน้ำ/สารอาหารปุ๋ย (A/B)	1. ความหมาย และประโยชน์ของการปลูกผักไฮโดรโปนิิกส์ 2. ประเภทของระบบไฮโดรโปนิิกส์ (DRFT, NFT, Substrate Culture) 3. การเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ และการผสมสารอาหารปุ๋ย A/B 1. การวัดและควบคุมค่า pH และค่า EC ของน้ำ	1. วิทยากรบรรยายให้ความรู้ประกอบสื่อสไลด์/วิดีโอ 3. สาธิตอุปกรณ์เครื่องมือวัดค่า pH/EC และตัวอย่างสารอาหาร 4. แลกเปลี่ยนเรียนรู้และตอบข้อซักถาม	1 ชม.	-
2	เทคนิคและฝึกปฏิบัติการปลูกผักไฮโดรโปนิิกส์	1. เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการเพาะเมล็ดพันธุ์ผักในฟองน้ำได้อย่างถูกต้อง 2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเตรียมชุดปลูก ย้ายกล้า และดูแลรักษาระบบการปลูกได้	1. เทคนิคการคัดเลือกเมล็ดพันธุ์และการเพาะเมล็ดในฟองน้ำ 2. ขั้นตอนการย้ายต้นกล้าลงแปลง/ชุดปลูก 3. การดูแลรักษา ป้องกันโรคและศัตรูพืชโดยไม่ใช้สารเคมี	1. วิทยากรสาธิตขั้นตอนการเพาะเมล็ดและการย้ายกล้า 2. ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริง (Workshop) เพาะเมล็ดในฟองน้ำและจัดเตรียมชุดปลูก 3. วิทยากรให้คำแนะนำและตรวจประเมินผลการปฏิบัติ	30 นาที	30 นาที
3	การเก็บเกี่ยว การแปรรูป และแนวทางการต่อยอดอาชีพ	1. เพื่อให้ผู้เรียนรู้วิธีการเก็บเกี่ยวและการดูแลหลังการเก็บเกี่ยวอย่างถูกวิธี 2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ลดรายจ่ายหรือต่อยอดทำเป็นอาชีพเสริมได้	1. ระยะเวลาและวิธีการเก็บเกี่ยวผักไฮโดรโปนิิกส์ 2. การบรรจุภัณฑ์และการรักษาคุณภาพผัก 3. การคำนวณต้นทุนและแนวทางการจัดจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้	1. ระยะเวลาและวิธีการเก็บเกี่ยวผักไฮโดรโปนิิกส์ 2. การบรรจุภัณฑ์และการรักษาคุณภาพผัก 3. การคำนวณต้นทุนและแนวทางการจัดจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้	1 ชม.	

สื่อการเรียนรู้

1. เอกสารประกอบการอบรม
2. สไลด์ PowerPoint
3. ภาพตัวอย่างการปลูกผักไฮโดรโปนิกส์
4. แบบประเมินความพึงพอใจและแบบประเมินผลการเรียนรู้

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมและการแสดงความคิดเห็น
2. แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

เกณฑ์การจบหลักสูตร

1. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างน้อยร้อยละ 80 ผ่านกิจกรรม
2. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างน้อยร้อยละ 80 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับดีขึ้นไป

หมายเหตุ หน่วยจัดการเรียนรู้สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

1. ชื่อโครงการ โครงการอบรมให้ความรู้เรื่องการปลูกผักไฮโดรโปนิิกส์ (กลุ่มที่ 1)

2. ความสอดคล้องกับนโยบาย

นโยบายและจุดเน้นการดำเนินงาน กรมส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

1. พลิกโฉมระบบการเรียนรู้สู่ความยืดหยุ่น เชื่อมโยง และไร้รอยต่อ

1.1 ยกระดับการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตจริง และทักษะที่จำเป็น สร้างทางเลือกที่หลากหลายและยืดหยุ่น เชื่อมโยงรูปแบบการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและไร้รอยต่อ

6. ขยายโอกาสการเรียนรู้ให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย

6.3 ส่งเสริมการเรียนรู้ระหว่างวัย และการเตรียมความพร้อมสู่สังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ ผ่านพื้นที่กิจกรรมที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันระหว่างคนต่างวัย

3. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันกระแสการดูแลสุขภาพด้วยการบริโภคอาหารที่ปลอดภัยกำลังได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย การปลูกผักไร้ดินหรือ “ไฮโดรโปนิิกส์” (Hydroponics) จึงเป็นนวัตกรรมทางการเกษตรที่ได้รับความนิยมสูง เนื่องจากเป็นวิธีการปลูกที่ใช้พื้นที่น้อย ไม่ต้องใช้ดิน ทำให้ลดปัญหาศัตรูพืชในดิน ประหยัดน้ำ และสามารถจัดการเรื่องสารอาหารของพืชได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนสามารถทำได้ในบริเวณบ้านเพื่อบริโภคในครัวเรือน หรือนำไปต่อยอดเชิงพาณิชย์เพื่อสร้างรายได้เสริมให้แก่ครอบครัว

สกร.ระดับอำเภอทรายทองวัฒนา ในฐานะหน่วยงานที่มีภารกิจส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาอาชีพ จึงได้จัดทำ “โครงการอบรมให้ความรู้เรื่องการปลูกผักไฮโดรโปนิิกส์” ขึ้น เพื่อให้ประชาชน ได้รับความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ตรง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง และสร้างรายได้ให้กับตนเองและชุมชนต่อไป

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอทรายทองวัฒนา เป็นสถานศึกษาหนึ่งที่มีบทบาท สำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายจุดเน้นการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ให้กับกลุ่ม เป้าหมายตามบริบทของชุมชนและพื้นที่ เพื่อให้ประชาชน ได้รับความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ตรง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสร้างรายได้ให้กับตนเอง รวมถึงนำไปปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่รวมถึงรายได้ของประชาชน ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งต่อไป

4. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและเทคนิคการปลูกผักไฮโดรโปนิิกส์

2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรมฝึกทักษะการปฏิบัติจริง ตั้งแต่การเพาะเมล็ด การดูแล ระบบน้ำ สารอาหาร ไปจนถึงการเก็บเกี่ยว

3. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนนำความรู้ไปต่อยอดในการปลูกผักไว้บริโภคเองเพื่อลดรายจ่าย หรือสร้างอาชีพ เสริมเพื่อเพิ่มรายได้

5. เป้าหมาย

- ประชาชนในเขตตำบลทุ่งทราย หมู่ที่ 15 จำนวน 6 คน

6. วิธีดำเนินการ

กิจกรรมหลัก	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ
1.ประชุมชี้แจง 2.เขียนโครงการ เสนอโครงการและ อนุมัติ 3.จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ใน โครงการ 4.จัดเตรียมสถานที่ 5.ลงมือปฏิบัติตาม แผนงานของ โครงการ 6.สรุปผล/ ประเมินผล/รายงาน ผล	1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและเทคนิคการปลูกผักไฮโดรโปนิคส์ 2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรมฝึกทักษะการปฏิบัติจริง ตั้งแต่การเพาะเมล็ด การดูแล ระบบน้ำ สารอาหาร ไปจนถึงการเก็บเกี่ยว 3. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนนำความรู้ไปต่อยอดในการปลูกผักไว้บริโภคเองเพื่อลดรายจ่ายหรือสร้างอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้	ประชาชนตำบลทุ่งทราย หมู่ 15	จำนวน 6 คน	ณ ศาลากลางบ้านทุ่งทราย หมู่ 15 ตำบลทุ่งทราย อำเภอทรายทองวัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร	วันที่ 10 สิงหาคม 2569	2,000 บาท

7. วงเงินงบประมาณทั้งโครงการ

งบประมาณประจำปี พ.ศ. 2569 แผนงาน : ยุทธศาสตร์พัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ ผลผลิตผู้รับบริการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง งบดำเนินงาน เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง ไตรมาส 4 รหัสงบประมาณ 20334332005002000000 รหัสกิจกรรมหลัก 20334690003200000 แหล่งของเงิน 6911200 งบประมาณที่ได้รับ 2,000 บาท (สองพันบาทถ้วน)

7.2 ค่าวัสดุ เป็นเงิน 2,000 บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 2,000 บาท

8. แผนการใช้จ่ายงบประมาณ

กิจกรรมหลัก	ไตรมาสที่ 1 (ต.ค.-ธ.ค. พ.ศ. 2568)-	ไตรมาสที่ 2 (ม.ค.-มี.ค. พ.ศ. 2569)	ไตรมาสที่ 3 (เม.ย.-มิ.ย. พ.ศ. 2569)	ไตรมาสที่ 4 (ก.ค.-ก.ย. พ.ศ. 2569)
โครงการอบรมให้ความรู้ เรื่องการปลูกผักไฮโดร โปนิคส์ (กลุ่มที่ 1)	-	-	-	1. ค่าวัสดุ เป็นเงิน 2,000 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 2,000 บาท

9. ผู้รับผิดชอบโครงการ

1. นางยุพิน โตโพน ครู ศกร.ตำบลทุ่งทราย

10. เครือข่าย

1. ผู้นำชุมชนในเขตตำบลทุ่งทราย

11. โครงการที่เกี่ยวข้อง

- การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน
- การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต
- พัฒนาอาชีพระยะสั้น
- พัฒนาอาชีพแบบขั้นเรียน

12. ผลลัพธ์ (Out come)

ผู้เข้าร่วมโครงการอบรมให้ความรู้เรื่องการปลูกผักไฮโดรโปนิคส์ (กลุ่มที่ 1) มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะปฏิบัติการปลูกผักไฮโดรโปนิคส์ สามารถนำความรู้ไปต่อยอดในการปลูกผักไว้บริโภคเองเพื่อลดรายจ่าย หรือสร้างอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้

13. ดัชนีตัวชี้วัดผลสำเร็จของโครงการ

13.1 ตัวชี้วัดผลผลิต (Output)

- ผู้เข้าร่วมโครงการอบรมให้ความรู้เรื่องการปลูกผักไฮโดรโปนิคส์ (กลุ่มที่ 1) จำนวน 6 ราย

13.2 ตัวชี้วัดผลลัพธ์ (Outcome)

ร้อยละ 80 ผู้เข้าร่วมอบรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะปฏิบัติการปลูกผักไฮโดรโปนิคส์ สามารถนำความรู้ไปต่อยอดในการปลูกผักไว้บริโภคเองเพื่อลดรายจ่าย หรือสร้างอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้

14. การติดตามและประเมินผลโครงการ

- แบบประเมินความพึงพอใจ

ลงชื่อ.....ผู้เสนอโครงการ

(นางยุพิน โตโพน)

ตำแหน่ง ครูศูนย์การเรียนรู้

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบโครงการ

(นายรัชพงศ์ บุพศิริ)

ตำแหน่ง ครู

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติโครงการ

(นายรัชพงศ์ บุพศิริ)

ผู้อำนวยการ สกร.ระดับอำเภอทรายทองวัฒนา

กำหนดการโครงการอบรมให้ความรู้เรื่องการปลูกผักไฮโดรโปนิิกส์ (กลุ่มที่ 1)

วันที่ 10 สิงหาคม 2569

สถานที่ ณ ศาลากลางบ้านทุ่งทราย หมู่ 15

ตำบลทุ่งทราย อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดกำแพงเพชร

วันที่ 10 สิงหาคม 2569

เวลา

กิจกรรม

08.00 – 08.30 น.	ลงทะเบียนผู้เข้าร่วมโครงการ
08.30 – 08.45 น.	พิธีเปิดโครงการ กล่าวรายงานโดยผู้รับผิดชอบโครงการ และประธานกล่าวเปิดการอบรม
08.45 – 09.30 น.	บรรยายเรื่อง หลักการปลูกผักไฮโดรโปนิิกส์ ความสำคัญ ประโยชน์ และการเลือกวัสดุอุปกรณ์
09.30 – 09.45 น.	พักรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
09.45 – 11.15 น.	ฝึกปฏิบัติการเพาะเมล็ด การเตรียมกล่องโฟม การผสมธาตุอาหาร และการปลูกผักไฮโดรโปนิิกส์
11.15 – 11.45 น.	การดูแลรักษา การป้องกันโรคและแมลง การเก็บเกี่ยว และการนำไปใช้ในครัวเรือนหรือสร้างรายได้
11.45 – 12.00 น.	สรุปผลการอบรม ตอบข้อซักถาม ประเมินผล และพิธีปิด

หมายเหตุ : กำหนดการอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม